

Notă de prezentare

Proiect de ordin privind implementarea la nivel național a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice și stabilirea calendarului de implementare

Faza a II-a

Proiectul de ordin privind implementarea la nivel național a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice și stabilirea calendarului de implementare a fost transmis în consultare publică în data de 10 martie 2017, prin postarea pe pagina de web a ANRE, pentru o perioadă de 30 de zile.

ANRE a identificat 3 instituții al căror domeniu de activitate include aspecte din domeniul ”smart metering”: Ministerul Sănătății – Institutul Național de Sănătate Publică, Autoritatea națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații și Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării datelor cu Caracter Personal, cărora le-a comunicat prin adresa nr. 18443/13.03.2017, transmiterea în consultare publică a proiectului de ordin privind implementarea la nivel național a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice și stabilirea calendarului de implementare, solicitând observații și propuneri de completare/modificare a acestuia, în special a acelor prevederi care implică și domeniul lor de activitate.

Prin adresa ANRE nr. 22023/24.03.2017, DGEPTDFE a comunicat către opt producători de echipamente de tip ”smart meter”/reprezentanți ai acestora: AEM Timișoara, Electromagnetica, Elster Rometrics, Efficient Power Tehnologies, Siemens România, Enel Distribuzione S.p.A, Networked Energy Services, Landys+Gyr AG, transmiterea în consultare publică a proiectului de ordin privind implementarea la nivel național a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice și stabilirea calendarului de implementare, solicitând observații și propuneri la documentul de discuție.

În data de 24.03.2017, Asociația Companiilor de Utilități din Energie, a transmis prin e-mail propunerea ca întâlnirea comună cu operatorii de distribuție concesionari (OD) să aibă loc în data de 28.03.2017, la sediul ACUE.

În urma întâlnirii, având în vedere particularitățile fiecărui operator de distribuție privind modul de abordare asupra aceluiași prevederi din proiectul de ordin, s-a decis ca în săptămâna 3 – 6 aprilie să aibă loc întâlniri ale ANRE cu fiecare operator de distribuție, iar în data de 7 aprilie să aibă loc o a doua întâlnire comună. Aceste întâlniri s-au desfășurat în conformitate cu prevederile Deciziei președintelui ANRE nr. 122/2017 privind ședințele de lucru cu operatorii economici din domeniul energiei.

Aspecte asupra cărora operatorii de distribuție au solicitat reconsiderarea poziției ANRE

1. Prevederile referitoare la solicitarea de către OD a acordului consumatorului pentru instalarea contorului de tip SMI și consecințele refuzului

- Toți OD au solicitat eliminarea prevederii privind obținerea acordului consumatorului, întrucât această prevedere ar avea două probleme majore: pe de o parte ar putea îngreuna procesul de implementare și ar conduce la creșterea costurilor și la pierderea beneficiilor (în special beneficiul care vizează reducerea CPT), iar pe de altă parte ar induce impresia că sistemul este nesigur;
- A fost sugerată schimbarea dreptului la exprimarea acordului cu dreptul la refuz justificat al instalării contoarelor integrabile în SMI;
- De asemenea, s-au discutat măsurile pe care le poate lua OD pentru integrarea tuturor consumatorilor dintr-o anumită zonă în SMI, astfel încât să fie obținute beneficiile vizate, în special cele legate de determinarea și reducerea CPT: scoaterea contorului din incinta locuinței consumatorului și montarea acestuia la limita de proprietate; în zone de case particulare, problema se poate rezolva mai simplu prin promovarea unor lucrări de investiții de modernizare branșamente, dar în cazul blocurilor de locuințe, soluția este dificil de abordat dpdv tehnic și administrativ.
- Trebuie avut în vedere că, odată instalat SMI într-o anumită zonă, activitatea de citire se reduce doar la o vizualizare a contorului într-un interval de 1-3 ani, conform Codului de măsurare a energiei electrice în vigoare; menținerea de către OD a două sisteme de citire, conduce la costuri suplimentare și nerealizarea beneficiului privind reducerea OPEX ; pe de altă parte, citirea contorului cu o anumită periodicitate este obligație a OD, conform reglementărilor actuale; din acest punct de vedere, ar trebui acceptat faptul că, odată cu implementarea la scară largă a SMI, ar trebui să fie revizuite anumite aspecte din reglementările privind distribuția și furnizarea energiei la clienții finali; costul de citire, ca și costul cu investițiile de tip SMI sunt în tarifele de distribuție și platite de toți consumatorii, indiferent de sistemul de citire aplicat.

2. Nivelul costului unitar de referință al investiției, stabilit de ANRE pentru inițierea procesului de implementare pe scară largă a SMI

- Toți OD solicită revizuirea limitelor, considerând că limitele propuse sunt prea mici și că acest mod de abordare împiedică reglarea acestui cost prin mecanismele de piață;
- E-Distribuție Muntenia, Banat și Dobrogea, precum și DelgazGrid, care au costul unitar cel mai mic și furnizor comun de echipamente, reclamă tratamentul discriminatoriu și solicită alinierea tuturor OD la costul unitar mediu al tuturor OD din anii 2015 și 2016, precizând că furnizorul de echipamente, care face parte din grupul ENEL, a crescut prețurile și licitațiile sunt deja făcute pentru mai mulți ani;
- Distribuție Oltenia și OD din grupul Electrica au solicitat transmiterea de către ANRE a nivelului costului unitar rezultat din proiectele pilot, pentru a putea să își facă planificarea și simulările necesare și acesta a fost comunicat în cadrul ședințelor de lucru;
- S-a solicitat considerarea costului cu MDMS în afara SMI.

3. Reducerea graduală, în procent de scădere aplicat anual, a costului unitar de investiție

- Toți OD și-au exprimat dezacordul față de această abordare, motivele invocate fiind: prevederile legale privind achizițiile publice, care nu permit prețuri variabile, imposibilitatea atingerii acestora datorită creșterii costurilor cu manopera având în vedere creșterea salariului minim pe economie etc.;
- S-a solicitat, eventual prevederea unei scăderi globale aplicabilă unei întregi perioade de implementare.

4. Indicatorii de performanță pentru SMI: rata de succes a transmiterii datelor și rata de succes a facturării pe date reale de consum

- Toți OD au contestat nivelul propus de ANRE ca fiind prea mare și imposibil de atins;
- Unii OD au solicitat să se renunțe la rata zilnică de succes a transmiterii datelor întrucât transmiterea zilnică a unui volum de date va încărca prea mult sistemul;

5. Condiționarea recunoașterii investițiilor în SMI în funcție de realizarea indicatorilor de performanță

- toți OD au contestat modul de abordare "on/off" asupra investițiilor considerând că riscul de 100% asupra acceptanței investițiilor în BAR este o abordare mult prea drastică ce va conduce la blocarea procesului investițional;
- ENEL consideră că sancționarea investițiilor prin această reglementare stabilește o dublă penalizare a OD pentru același activ, având în vedere prevederile Procedurii de elaborare și aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr.8/2016 și care prevede că, dacă timp de 2 ani de la PIF, nu se ating beneficiile estimate, atunci investiția se recunoaște în tarifele de distribuție în proporție de 80%;
- ENEL a propus să se procedeze similar sancțiunilor prevăzute în Standardul de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice – situație care nu este comparabilă, în standard indicatorii fiind apreciați raportat la așteptările beneficiarilor serviciului prestat, compensațiile fiind plătite de către OD consumatorilor;

6. Limitările privind valoarea investițiilor SMI în total program anual de investiții

- ENEL solicită creșterea procentului de 20% din programele de investiții pentru anul 2018, eventual, conform datelor transmise la proiectarea tarifelor pentru cea de a treia perioadă de reglementare (Muntenia =28%, Banat=29%, Dobrogea =20%);
- Distribuție Oltenia a afirmat că nu atinge ținta de 30% din numărul de consumatori, stabilită pentru anul 2020, cu limitarea impusă și, în aceste condiții, va solicita suplimentarea programului de investiții;
- Electrica a solicitat reformularea articolului privind primul an de implementare și anume, translarea primului an de implementare, întrucât în 2017, din motive de reorientare strategică a grupului privind abordarea implementării SMI, în lipsa emiterii ordinului de către ANRE și a definirii condițiilor de interoperabilitate, Electrica nu va realiza investiții în SMI. Prin urmare, pentru Electrica, primul an de implementare va fi 2018.

7. Ținta finală de implementare de 100% în anul 2026

- OD au solicitat corelarea cu prevederea privind refuzul clientului;
- DelgazGrid a solicitat stabilirea țintei de 80% pentru 2026 sau prelungirea cu 2 ani a programului pentru 100%, pentru respectarea tuturor condițiilor prevăzute în proiectul de ordin

8. Înlocuirea contoarelor cu valabilitate metrologică expirată

- OD au ridicat obiecția că înlocuirea contoarelor a căror perioadă de valabilitate metrologică a expirat cu contoare integrabile în SMI, fără a fi expirat durata legală de utilizare, induce costuri cu valoarea rămasă neamortizată care ar trebui recunoscute;

9. Montare contoare de tip SMI utilizatorilor noi

- OD au făcut observația că instalarea SMI la utilizatori noi va necesita costuri suplimentare pentru integrarea în SMI, sau instalarea de contoare integrabile în SMI care nu vor fi integrate decât atunci când vor fi create sistemele de comunicație a datelor în zonă, ceea ce va conduce la nerealizarea beneficiilor asociate SMI;

10. Valoarea rămasă neamortizată

- aspectul privind înlocuirea contoarelor cu durata de viață neamortizată a fost prevăzut în proiectul de ordin în sensul că, la stabilirea lucrărilor de investiții în SMI din programele de investiții anuale, OD au în vedere evitarea înlocuirii contoarelor înainte de finalul perioadei de amortizare, costurile privind valoarea amortizării nerecuperată a contoarelor înlocuite nefiind recunoscute în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice;
- prevederea este contestată de OD, care afirmă că nu vor putea atinge ținta stabilită de 100% pentru anul 2026, iar, pe de altă parte, că această prevedere implică integrarea necompactă în anumite zone de implementare, cu consecințe asupra atingerii beneficiilor sistemului, în special reducerea CPT;

11. Interoperabilitate

- asigurarea condițiilor de interoperabilitate este esențială pentru instalarea unor sisteme fiabile care să atingă țintele de eficiență stabilite și care să conducă la dezvoltarea acestora fără costuri ulterioare; în acest sens, s-a prevăzut constituirea unui grup de lucru format din reprezentanți ai părților interesate: OD, furnizori de energie electrică, furnizori de echipamente și reprezentanți ai ANRE, care stabilește, până la data de 31.12.2017, setul de standarde și specificații tehnice de interoperabilitate pentru aparate/dispozitive/ echipamente/ comunicații/ prelucrare și schimb de date, care vor fi aplicate în România pentru elementele, datele și informațiile din SMI;
- producătorii de echipamente SMI care au transmis observații și propuneri, consideră ca acest aspect este foarte important pentru implementarea pe scară largă a SMI și solicită includerea în grupul de lucru;
- OD au solicitat devansarea termenului și finalizarea acțiunii într-un timp mai scurt, având în vedere derularea programelor de accesare fonduri UE pentru proiecte SMI.

Aceste observații au fost transmise ulterior în scris de operatorii de distribuție concesionari, așa cum sunt precizate în Sinteza observațiilor și propunerilor la documentul de discuție, anexată.

ANRE a comunicat operatorilor de distribuție, prin adresa nr. 27651/14.04.2017, ipotezele și premisele modelului matematic utilizat pentru analiza cost-beneficiu, conform studiului A.T.Kearney, solicitând acestora justificarea și fundamentarea cu date și calcule concrete a afirmațiilor susținute în întâlnirile de lucru, precum și informații și date privind practicile de implementare a SMI în țări unde funcționează companiile din care fac parte.

Răspunsurile primite au fost luate în considerare în procesul de modificare și reformulare a proiectului de ordin.

Au fost transmise la ANRE 169 observații/propuneri punctuale și 38 observații generale, de la operatorii de distribuție concesionari și de la 6 producători/furnizori de echipamente de tip SMI, care sunt cuprinse în Sinteza observațiilor și propunerilor la documentul de discuție. Rezultatul analizei ANRE a acestora se regăsește în coloana ” Explicații.Comentarii.Punct de vedere ANRE (Rezoluție)” din această sinteză.

Au fost acceptate 36 de propuneri de modificare a prevederilor și au fost reformulate o serie de prevederi. Dintre acestea, cele mai importante sunt:

- reformularea prevederilor referitoare la acordul consumatorului privind schimbarea contorului existent cu unul de tip SMI, în sensul introducerii dreptului de refuz al consumatorilor și a măsurilor pe care le poate lua operatorul de distribuție pentru a demonstra respectarea condițiilor privind sănătatea publică,
- modificarea procentelor de reducere a costurilor unitare ale investițiilor în SMI în sensul reducerii acestora,
- introducerea posibilității de opțiuni pentru un cost unitar echivalent al investițiilor în SMI pentru o perioadă de reglementare, cu condiția ca valoarea totală a investițiilor pentru toată perioada de implementare a SMI (2017-2026), să fie aceeași ca și în varianta costurilor descrescătoare anual,
- introducerea corecțiilor în cazul nerealizării investițiilor planificate sau în cazul realizării unui volum mai mare de investiții decât cel planificat,
- modificarea valorilor pentru indicatorii de performanță ai SMI penalizatori
- modificarea acceptării "ON/OFF" a investițiilor în SMI prin introducerea unei metode de penalizare/premiere în funcție de realizarea indicatorilor de performanță stabiliți,
- modificarea țintei de implementare: 80% din numărul de consumatori la joasă tensiune pentru anul 2026,
- pentru evitarea unor costuri de implementare nejustificate, s-a prevăzut reutilizarea cu prioritate a contoarelor înlocuite cu contoare SMI înainte de finalizarea perioadei de amortizare, pentru schimburile periodice sau înlocuirea contoarelor defecte, în cazuri justificate economic.

Proiectul de ordin privind implementarea la nivel național a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice și stabilirea calendarului de implementare - Faza a II-a este transmis în consultare publică pentru o perioadă de 10 zile calendaristice.